

REDACTIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 50.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 1/2 an 10
 pe 1/4 an 5
 pe o luna 2
 Nr-ii de Duminecă pe an
 4 coroaue.

Pentru România și străinătate
 pe an 40 franci.
 Manuscripte nu se înțolază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferencz-utca nr. 20

INSERȚIUNILE:

de un sîc garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b.
 de fiecare publicațiune

Afăt abonamentele, cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrierile nerancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Intoleranță și ignoranță.

Causa celor mai mari neînțelegeri și certuri dintre Români și Unguri este nu numai firea intempestivă a acestora din urmă, dar mai ales lipsa lor de orientare în afaceri ce privesc viața noastră culturală și politică. Nu cunosc adică nici instituțiunile nici oamenii nostri. De aceea apar în foi articole pe cari dacă nu le-ai ști de cele mai multe ori efluxul absolutei neorientări, ai fi tentat a crede, că fie-care ziarist maghiar ne este un dușman jurat pe moarte și viață.

Astfel ca să nu mergem mai departe, să ne oprim asupra celor scrise de presa maghiară din incidentul instalării Episcopului Aradului.

„Arad és Vidéke”, organ guvernamental, scria în ajunul instalării următoarele privitoare la viitoarea atitudine a P. Sfinției Sale Episcopului I. I. Fapp:

„Doar ici colo se exprimă îngrijarea: oare fi-va destul de tare noul episcop să se stie absoluta de influența predecesorului său neîntărit...”

Incontestabil că șirele aceste sunt inspirate de ura ce mai mară dela comitat au față de vicarul Mangra, cărui în prima linie îi revine meritul de a fi fost pedecă să nu ni-se pună episcop pe cămin, iubim și detestăm. Este însă și multă nepricepere la mijloc.

Cum își închipuiesc adică ziaristii maghiari activitatea unui episcop român și îndeosebi relațiunile lui cu sjetnicul său? Că vine sfetnicul des de diminețaa să-l influențeze, spunându-i una și alta la ureche? Dar afacerile diecesane, chiar cele mai puțin importante, se resolvă în Consistor și Sinod și nu un vechiu biserican, cum e actualul episcop, ar fi capabil să respingă o idee ori hotărâre primită de majoritatea corpurilor cu cari împreună este

chemat a guverna numai pentru că „predecesorul său neîntărit” ar sprigini și el acea idee.

Dacă și-ar fi dat seama de constituționalismul bisericii gr.-or. române, publicistul maghiar n'ar fi scris rîndurile de mai sus, cari sunt și o însinuare perversă și o ofensă la adresa Episcopului Aradului.

Și ce au scris zărele maghiare despre banchetul dela Curtea Episcopescă? S'au supărat că P. S. Sa a vorbit românește! Dar cum sună legea? Că un Român ajungend episcop, n'ar mai fi avend dreptul nici chiar în casa sa să vorbească românește? Dar tocmai pentru-că este cel mai mare peste noi și pentru-că are poziție de drept comun în stat, prelatul român, ori-cine ar fi el, e dator în primul rînd să caute a scoate în relief drepturile limbii sale materne. Și mai ales atunci când se instalează, socotim că prelatul român are să asculte bătăile inimilor credincioșilor săi, ear nu să întrebe ori să se gîndească la ceea-ce-i-ar plăcea ori displăcea jurnalistului maghiar.

Noi legi avem, positive și naturale, cari regulează viața publică în biserică și școală și în societatea românească întregă. Prelații nostri cari vor să poată lucra în tignă și au ca ideal înălțarea poporului, desigur că după aceste legi se vor povătuți, ear nu vor căuta grația ziaristilor maghiari cari pe d'o parte sunt șovinisti, pe de altă parte — când discută afaceri românești — foarte ignoranți.

Presa din Germania despre șovinismul maghiar.

Și străinatatea tot mai mult începe a-i cunoaște pe Maghiarii nostri. Știe deja cât plătește vestita libertate și egalitate, de care se bucură la noi naționalitățile. În numărul din urmă al marelui

„Preussische Jahrbücher” profesorul universitar Wilhelm Libelius publică un studiu interesant despre soarta Sașilor din Ungaria. Etragem din articolul ăsta următoarele:

„În urmă apoi — și asta o înțeleg și eu — dintre maghiarii mai cumpetați, fără să aibă însă curajul să pășiască în contra teorismului șovinistilor — politica de apăsare primejdioasă și poziția politică a Ungariei. În naționalitățile doarme o mare părere de rezistență, care ce-i drept nu e încă primejdioasă pentru stat, dar în cel mai apropiat viitor va putea să fie.

Am văzut cumcă în parlament numai Sașii din Ardeal și Slovacii au deputați naționaliști, pe când Românii și celelalte naționalități așa zicend absolute nu sunt reprezentati. Nu e însă probabil, că împrejurările vor rămănea așa. Sașii la aleggerile din urmă au câștigat două mandate, ear în Banat acum pentru întâia oară au candidat deputați naționaliști, cari au întrunit voturi imponente, deși nu de-ajuns. Și Românii încep a se mișca. Românii până acum au urmat o politică de pasivitate, ca — precum declarase unul dintre fruntașii lor — astfel ne luând parte din viața constituțională, să nu recunoască ilegalitățile. Cu prilejul alegerilor din urmă o parte a pornit deja o mișcare de activitate. Aceștia cred că pe încetul vor putea pune mâna pe 20—30 de mandate. Aceasta firește e încă numai plan frumos, dar dacă maghiarii vor continua cu politica lor de apăsare, și cei mai pacinici cetățeni se vor vedea siliți să se opună, și rezultatul acestor rezistențe probabil va fi: că 40—50 de deputați de-ai naționalităților vor intra în parlament, — și cumcă aceștia aici vor observa o altă tînută, mai bărbătiească, și rodnică e firesc. Ear dacă naționalitățile vor fi unite — și asta se poate prevedea din apropierea ce s'a săvîrșit între Românii și Sașii, odinioară dușmani neimpacați — 50 sau 40 de deputați vor forma o așa putere, încât vor fi în stare să împiedece mașinaria constituțională, sau cel puțin să-i facă cele mai mari greutăți. Și cumcă statutele de casă câte avantaje le ofere unor opoziționali nemiloși, au arătat-o vremile din urmă.”

Presa maghiară despre instalare.

„Aradi Közlöny” în numărul 115 publică următorul articol de fond, sub titlul „A keserves áldomás”.

Naționaliștii nostri români momiți de conivența mai mare ce-o observă guvernul de azi în politica sa față de naționalități, au ajuns pe încetul la convingerea, că acum cu siguranța vor putea pune mâna pe conducerea treburilor din comitat și — au rupt legăturile cu acea parte a autorității și reprezentanței comitatense, care stă pe baza ideii de stat maghiar. Au văzut că dela o congregație până la cealaltă mereu sporește sēménătura lor, crește însemnătatea acțiunii și autoritatea vorbelor și de aceea de loc n'au pregetat în adunările comitatense să agite spiritele prin aducerea pe tapet a tendințelor lor naționaliste atât de provocatoare. Trebuie că succesul aparent de până acum li-s'a urcat bineșor în cap, căci dela postatul verde au trecut la pînă și la banchetul de erf dat de nou instalatul episcop român, au tăiat și fața albă de masă între ei și oaspeții lor maghiari. Sau mai pe românește zis: lupta începută pe terenul politic și continuată cu foc crescend, prin toate avintate și ciocniri de păhare au trecut-o pe terenul social.

N'am obișnuit să considerăm de evenimente scenice, cari se petrec la mesele albe și isviresc din dispozițiile mai încălzite, dar decursul banchetului de erf merită, ba cere atențiune, căci e corolarul unei mișcări însemnate și d'un colorit provocător. Cronicarul nu poate trece peste ele în tăcere, când vedit e, că sunt simptomele unor relațiuni, ce exercită o continuă reacție asupra vieții noastre politice și sociale.

N'am pretins dela banchetul unui episcop românesc manifestări maghiare șoviniste, ba am fi închis poate ochii și la anomalia, că un dignitar al regatului ungar, membrul casei de sus, în mijlocul căpeteniilor autorităților și officior chie-mate la masă, în limba românească toastează pentru regele ungar și în aceiași vreme paralel, ba demonstrativ și în locul întii îl numește și împărat; dar totuși e prea mult, dacă stăpănul casei care vorbește perfect ungurește și pentru fruntașii oaspeților, capul autorităților, pentru comitele suprem tot românește toastează, va să zică

LA ROMA...

VIII.

Catedrala St. Paul.

Sămbătă, 18 Aprilie ieșim din Roma pe Poarta S-t. Paul, în partea de Sud a orașului. Lăsăm în stînga Forul Roman și Muntele Palatino, în dreapta Templul Vestei, Piramida Caio Cestio și Muntele Testaccio, în fața căruia curge maiestros Tibrul.

Templul Vestei e întreg din marmură albă, rotund, avend pe dinafară 19 coloane în stil corintian; a fost, pe vremuri, închinat cultului Vestei.

Piramida Caio Cestio e lângă Poarta St. Paul și alipită de zidul care împrejmuiește Roma. În camera din interior odinioară erau frescuri; acum sunt șterse de vremuri. Piramida nu e înaltă, să tot aibă 25—30 metri.

Trecend pe câmp bine cultivat, lăsand în stînga și dreapta noastră grădini cu ville drăguțe, și p'alcucirea apropiind de tot malul Tibrului, eată-ne în zece minute (cu tramvațul) în fața Basilicii S-t. Paul. Intrăm pe ușa dela mează-noapte și ne vedem în una dintre cele mai maiestroase clădiri ale lumii. Are forma crucei latine și nala cea mare e prejmuită de 80 stâlpi (câte două șire de 20 coloane

în stînga și dreapta); colțane mai frumoase nu există în Roma întreagă; sunt din granit strălucitor și înalte de 14 metri. Pe zidul ce împrejmuiește această naie, în stînga și dreapta, sunt portretele tuturor papilor lucrate în mozaic. În partea dinspre răsărit este vechiul altar papal, avend patru coloane de porfir și auritur bogate, ear baldachinul sub care e așezat altarul e pe patru coloane minunate de alabastru, dăruite papei Grigoriu XVI (1831—1846) de Mehemed Ali (din Egipt). Sub acest altar se păstrează o parte din osemintele sfinților Petru și Paul.

Catedrala are de altfel patru capele, fiecare cu statu și picturi de cei mai celebri măiestri moderni ai Italiei, fiind basilica făcută dela 1825 încoace, de oare-ce la 1823 arsese. E meritul Papei Leon XII că s'a reedificat. Una dintre frescele frumoase presintă pe S-tul Paul cercetand pe Anania și Botezarea S-tului Paul. Sunt apoi alte opere prețioase de Nicola Consoni, Carlo Gavardini și alții. Unul dintre altare este incrustat artistic cu malachit donat de Nicolae I (care a trinis și granitul superb de pe mormântul lui Napoleon I din biserica Invalizilor). Statua S-tului Paul (din capela S-tului Benedict) este opera lui Tenerani.

Nu mai puțin este admirată fațada. E triunghiulară și toată lucrată numai în mozaic, represintă pe Isus între Stul Petru și Paul și alte scene biblice. Portalul dinaintea fațadei este alcătuit din 14 colonne de marmură albă.

Suntem pe malul Tibrului. Pentru o liră de persoană, un birjar ne duce până la muntele Gianicolo, la

Statuia Garibaldi.

Nu o să uit viața mea întreagă ora aceasta. După ce am traversat mulțime de străzi și piețe spațioase, cu fântâni abondente în apă ce ținește formend curcubeie, ajung la poalele muntelui. Urcăm în serpentine, dealul e un parc de toată frumșea. În vîrf este o fântână monumentală, construită din ordinul unui papă (am uitat să-i însemn numele, gravat de altfel pe fațada de marmură a fântanei), fântâna-i înfrumșetată cu statu, tritonii etc.

Trecem apoi ca printr-o galerie: în stînga și dreapta, pe socluri de peatră, busturi de ale eroilor lui Garibaldi și ale bărbăților de stat cari au colaborat cu „eroul eroilor” la întemeierea Italiei unite. S'ajungem în fața statuei lui Garibaldi. Imt descoper capu și un fior mă cuprinde, o emoție cum

n'am simțit în viața mea de cât atunci, când la Versailles am văzut statuța „Ultimele zile ale lui Napoleon...” Privesc statuța. Garibaldi e calare. Are ochii ațintiți asupra Romei, par-că veghiază asupra ei și e o nespūsă mândrie și bărbăție în atitudinea lui.

Pe soclu, jos la trepte, e o coroană de bronz, semn al omagiului Romei și mulțime de coroane, unele veștede, altele flori proaspete.

Unul din grupurile de bronz ce împresoară statuța represintă o năvală de soldați: în mijloc stegarul, căzut, dar un alt soldat apucă steagul și cu ochii țintă spre direcția arătată de sabia oficerului, dau nainte ca uraganul; în dos alt grup: un soldat sună victorie, steagul fâlfaie, în giur soldații răniți, unii căzuți, dar peste tot un aer de veselie și sərbătoare; în stînga și dreapta statui cari represintă istoria și gloria.

Platoul pe care e așezată statuța, e minunat și vederea d'aici asupra Romei și a împrejurimii e una dintre frumoasele panorame ale lumii... Tibrul serpuiește maiestros pe dinaintea noastră (cum privim spre răsărit); drept în față, peste mulțimea de case și turnuri de biserică, vedem Quirinalul, d'asupra căruia fâlfaie mândru treicolorul Italiei... Și mai încolo de Quirinal este Porta

Într-o limbă care nici el, și nici ceilalți maghiari n-o înțeleg; de altă parte pentru reprezentantul miliției s'a toastat, precum s'a și convenit, într-o limbă care a înțeles-o, în limba germană.

Dar aceste au fost numai dispoziții lipsite de tact. Din contra însă cuvintele rostite în toastul său de protopopul Gurban la adresa oaspeților maghiari sunt o înzultă adevărată: „Până atunci nu va fi pace, până D-voastre maghiariști”. Un avocat din Chișineu, Velici, numai în a treia persoană a vorbit de conmesenii săi, când laudând era nouă, cu următoarele cuvinte s'a exprimat despre cea vechie: „Rana diecesel noastre a fost, că elemente străine, nechiemate s'au amestecat în treburile bisericesti, în afacerile noastre interne, în chestiile noastre de drept, obiceiuri și limbă”. Toate aceste au fost firește. Spuse românește, cum preste tot românii mireni și din cler s'au nuzit să ridice dispoziția oaspeților maghiari fiind 8 toaste românești, 2 maghiare și 1 nemțesc.

Nu știm, câtă parte a avut episcopul în chestia asta, ce e lipsă de experiențe, ce slăbiciune și ce tendință. Cu drept i se poate lua în nume de reu, că deși vorbește perfect ungurește s'a sfiit a vorbi ungurește, dar și mai greu apasă în culpă, că — dacă a fost dela început în curat cu cele ce se vor întâmpla la banchet, dacă a trebuit să cedeze influenței partidului care l'a ales de episcop — de ce i-a chemat la masă pe domni de unguri, în frunte cu comitele suprem? Îi este oare stăpânului de casă iertat să invite de oaspeți atari persoane, pe cari în decursul acestei mese în înțelesul ordinii de casă stabilite de mai înainte îl vatamă în ambiția lor, în demnitățile lor oficioasă?

Nu răspundem la întrebările puse. Accentuăm numai regretele noastre, că la banchetul de ieri ultraiștii români pe vreme lungă au împedecat contopirea socială ce se pusesse la cale între Românii și Maghiarii din loc. Au produs pagubă ireparabilă în munca ce o întreprinseseră fruntașii Românilor în frunte cu episcopul de pie memorie Goldiș cu gândul, ca pe terenul social să promoveze apropierea și buna înțelegere între Românii și Maghiarii. Căci pacea socială nivelează pe încetul și cele mai aspre contraste, pe când izolarea și ura înăsprește numai contrastele, ba produce contraste și acolo unde până acum n'au fost.

Vedem starea faptii a banchetului de ieri, o luăm și-o aducem la cunoștință, nu cunoaștem însă origina, motivele și împrejurările mai apropiate; dar nici nu căutăm să le aflăm, căci nu voim ca prin agitarea spiritelor să contribuim și noi la munca celora, cari tind numai la nimicirea pacii. Atragem însă atenția respectivilor în interesul lor propriu și le facem cunoscut, că se înșală amar, dacă cred de sosită vremea să atace cu succes ordinea de stat și caracterul național-maghiar al acestor țări, pentru-că poate în urma stării noastre și între crizele grave ale vieții noastre constituționale n'am fi în stare să

ne apărăm patria și drepturile. Necazurile vin și trec; mai iute poate va sosi tranșarea a anumite chestii pendente, decât o cred mulți, și în cazul asta n'ar fi în interesul românimeii noastre ca frații lor maghiari să-și aducă aminte de ei ca de unii, cari tocmai atunci atacă drepturile lor naționale, când ordinea constituțională e în primejdie.

Adevărul străbate...

Pe când un „confrate” dela Brașov îngust la minte și pățimas peste măsură își dă silința să dovedească, într'o serie de articole, că fondarea „Tribunet” a fost o nenorocire națională și că tot așa, scoaterea unui ziar nou, în locul „Tribunet” n'ar fi nici un câștig, p'atunci dl N. Iorga, învățatul profesor universitar din București scrie în fruntea revistei „Stămăntorul” un articol, din care scoatem următoarele:

Print'r'o hotărîre a partidului național românesc din Ardeal și părțile vecine, pe care-l reprezintă în lupta zilnică în presa „Tribuna”, cea dela Sibiu, și-a încetat apariția, după douzeci și unul de ani de viață.

Dincolo de munți, acest fapt însemnat a îndreptat gândurile spre un nou ziar, care să ducă mai departe opera de răspândire și întreținere a sentimentului național care era menirea „Tribunet”. Dincoace, s'au organizat manifestații ale tinerimii, care s'au terminat prin ciocniri de stradă cu forța publică, rău caldăzită față de demonstrații cari nu prea aveau un scop înaintea lor și dintre cari unii, mai desorientați, au crezut că aduc un serviciu neamului lor lovind în Români ca și dinșii, ce purtau uniformă țerit și răspând de sus din balcoane o sabie pe care stă împărțită monograma suveranului. Ori-cum s'ar împărți greșelile și răspunderea între cei ce au dat acest urit spectacol, această amin-tire care ar trebui cât mai repede uitată, nu e mai puțin adevărat că „Tribuna” merita să fie comemorată prin fapte mai frumoase și, iarăși, prin cuvinte mai pricepute și mai alese decât acelea, pe cât de ușoare, pe atât de exagerate, care s'au pronunțat la întrunirile de dăunări.

Căci „Tribuna” și-a avut zile mari și folositoare în traiul său, zile care vor figura în istoria noastră și în tipset de marș și marelor care cu jertfe grele își păstrează mînitătea înaintea celor ce voesc să li-o smulgă. Când ziarul românesc din Sibiu și-a luat avântul, el se arăta, fără îndoială, cel mai bine scris și mai matur cugetat dintre toate câte ieșeau pentru poporul nostru. Cel mai bun și mai destoinic din tinerimea noastră ardeleană au pus umărul, nu pentru a-și crea o mănoasă carieră, nici pentru a-și deschide calea către o situație politică — motivele care îndeamnă pe cei mai mulți ziaristi dela noi, — ci pentru-că datoria lor îi chema la muncă, sărăcie și prigonire, în odăile, pe care nici un club nu le mobilase din banul contribuabililor.

Multa vreme, până la procesul „Memorandului” și după această înfașurare înaintea dușmanului secular, s'au scris în foaia aceasta minunate articole de recunoaștere, cugețare și luptă: articole de aceea ardeleștești cu miez, fără podobe ușoare de stil, pe care le pune la îndemână ori ce lectură, fără vorbe mari, care ascund goliciunea fondului, fără sărute prefăceri ale simfirii. Acolo era luptă crâcnă și plină de răspunderi — la capăt stătea amenda ruinătoare și închisoarea; care opria lucrul și ataca sănătatea; acolo nu era paradă, deșilarea către înălțimi amețitoare ale parvenirii, supt ochiul de indemn al patronului interesat. Graiul românesc lua supt condeii acestor războinici altă viață: un grai către țărani, preoți, dascăli, învățători, către fruntașii umili ai unui popor ce nu-și avea partea; cuvinte înțelese ori-cui, sintaxă vinjoasă; în toate spusele simțul unei puteri mari pe care cel ce scrie caută s'o fie în frâu, dar care izbucnește într'o expresie zguduitoare, într'o comparație luminoasă, mergând ca un fulger de suflet la suflet. Articolele bune au fost scrise și până la urmă în acest ziar, cu toate că puterile scriitorilor nu mai erau cele de odinioară.

Partidul național alesese ca linie de conduită pasivitatea. Cu toată cartea populară și plină de învățăminte a dlui Brote, cei mai mulți dintre cetitorii acestei reviste nu vor fi lămuriți asupra înțelesului pasivității politice a Românilor de peste munți, și se pot mângâia de altfel cu încredințarea că atâția mari politicieni ai regatului român împărtășesc, mai mult sau mai puțin, neștiința lor. La întemeierea dualismului în monarchia vecină cu noi a Habsburgilor, la 1866—7, se unise, fără voia Românilor și Sașilor, Ardealul, fost principat autonom din secolul al XVI-lea încoace și luat de Casa de Austria dela Turci, cari erau suzeranii țării, abia la sfîrșitul veacului al XVII-lea, cu Ungaria, care căzuse prin moștenire aceleiași Case cu mai mult de un veac în urmă. Pentru ca nemulțumirea acestor două neamuri ne ungurești ale Ardealului, acelea care aveau numărul, bogăția, puterea de tot felul să nu se poată da la iveală pe calea deschisă prin Constituție a alegerilor, legea cea veche electorală, mai restrînsă decât cea din Ungaria și destul de neclară pentru a putea fi tălmăcită după interesul puternicilor, fu lăsată în vigoare; guvernul reprezentantului națiunii dominante, putea să-și alecătuiască apoi circumscriptiile, cercurile electorale cum voia, potrivit și, în sfîrșit, până mai dăunăzî cum părătorul de voturi era stăpânul alegerilor în Ungaria și cine nu voia să-i primească banul și avea îndrăzneala să nu asculte de poruncile venite de sus, găsia în cale pușca jandarmului care știe că viața unui opincar de valah nu costă așa de mult. În astfel de împrejurări, Românii aveau datoria de cuvînt de a lăsa să treacă vremea, apele furioasă peste piatra, peste vechia marmură neclintită a neamului lor. A nu colabora la comedie, li se impunea.

Intemeietorii „Tribunei” au înțeles însă că o cale nu li se putea închide: aceia prin care se răspîndește viața sufletească într'un

popor, și din care apoi crește, se înalță și înflorește toate celelalte, — calea culturii. Au scos ziarul literar pe lângă cel politic, au adăugat apoi și o bibliotecă a săracului, și au avut drept lucrători la această mare misiune scriitori ca Gheorghe Coșbuc și Ion... Gândul cinstit, simfîrea neprefăcătoare s'au coborît prin cărțile „Tribunei” la masa simplită a sătean, arătând că limba lui se poate culege toată în limba sa și îndeplini toată frumsețea.

Ce zice la toate acestea... Murășanu, acest pretins Argus...

In căutarea pricinii...

În presa locală a devenit un sport pasionant să le caute Românilor — pricina. Astfel și ziarele de azi sunt pline de „grave întâmplări” petrecute la banchetul dela „Milleniu”, unde „statul, nația și ideea”, părădănia de ideie, au fost grav ofensate.

Întăiu pentru-că d. R. Ciorogariu a toastat pentru „M. Sa Împăratul și Regele”;

a doua pentru-că s'a săntat „jurnalul popular”, care — da cu socoteala „Aradi Közlöny” — nu poate fi altceva decât Gotterhalte și

a treia, cea mai gravă, pentru-că:

„Prima activitate publică alui Procopie Givulescu, protopop în Rădna, a fost că... banchet a toastat pentru Traian (?) Păcățianu, cel mai pățimas agitator român, care, după cum se știe, e autorul „Cărții de aur”...

Reflectăm colegilor dela „Aradi Közlöny”:

Întăiu că Păcățianu este un bărbat domol, un publicist mai mult academic de cât agitator. Dovadă activitatea sa științifică istorică: a tradus și scris numai cărți de știință. A donat „Cartea de aur”...

A treia: d. Păcățianu este primredactorul organului oficios al I. P. S. S. ale Mitropolitului Ioan Meșianu și nu creдем că „Aradi Közlöny” să presupună despre Mitropolitul dela Sibiu, omul guvernului, că ar ținea pe lângă sine un — agitator, și încă dintre cei mai primejdioși!

Cât despre faptul că dl Ciorogariu a toastat pentru „Împăratul și Regele”, — apoi vor fi știind și culegătorii din tipografia ziarului „A. K.” că asta-

Pia, pe unde la 20 Septemvrie 1870, după o luptă eroică, a intrat în Roma Garibaldi în fruntea voinicilor săi, făcând astfel posibil ca azi peste Italia întreagă să fâlăie același treicolor și dominațiunea peste urbea eternă să nu mai fie a Papei ci a Casei de Savoia.

În depărtare, spre sud-vest, munții acoperiți cu zăpadă... Și până la munți, sub un cer albastru de dulce primăvară, sunt presărate grădini, în mijlocul lor ville, pomii-s în floare ș-o dulce aromă în aer.

Via Apta.

După amenza e consacrată vizitării Catacombelor. Românii se strîng toți în Piața Veneției, de unde pleacă într'un șir lung de trăsuri, care face senzație pe unde trece.

Iubitul nostru „unchiu”, cum îl zicem d-lui Băltescu, proprietar lângă Pitești, (bărbat care înainte cu 30 ani a terminat dreptul la universitatea din Bologna și are o adorație pentru Italia), amicul Dr. Novac și subsemnatul am plecat înainte, să putem vedea toate mai în tihnă și liniște. Ieșim din Roma pe Poarta St. Sebastian (sud-est) și eată-ne pe vestita Via (Calea) Apia, care duce la Neapole, calea pe care intrat-au cu alaiu mare atâția împărați și pe unde plecat-au a cuceri lumea

oștirile romane... Calea nu e tocmai largă, și e împrejmută de zid. Dincolo de ziduri, în stînga și dreapta, sunt grădini frumoase, cu viță ce s'agață de pomi, și ville, unele vechi, de veacuri întregi, zidite din peatră ear acoperișul d'asemeni tot din peatră și orisontal, așa că în realitate acoperișurile sunt tot atâtea terase. Și cu cât ne îndepărtăm, peisagiul devine tot mai interesant. Distingem bine munți și satele așezate la poalele și pe coastele lor... Spre resărit sunt adică munți Sabini, Latini etc. și localitățile Tusculanum, Grotta Ferratta, Marino, Frascati etc. locul de vară al patricianilor Romei... Și valea asta mare dela Via Apia și până în munți e acoperită de ruinele cele mai uriașe ale lumii: apeductul Claudiu, zidit de censorul cu același nume, la anul 312 înainte de Christos; tot acest censor a făcut de altfel și calea Apia. Apeductul, deși ruinat d'atâtea veacuri, e imposant ș-acum; p'alocurea are o înălțime de 12—15 metri și chiar câte un turn s'a mai păstrat... Stăm ca înlemniți în fața acestei lucrări uriașe edilice. Putem zice și noi că gloria Romei d'acum două mii și două sute de ani privește asupra noastră.

Când suntem mai în extas, birjarul, un italian vorbăreț din cale afară,

oprește și ne spune să ne dăm jos. Îl ascultăm. D'asupra unei porți vedem scris: „Sepulcrum Scipionum”. E coasta unui delușor acoperit cu vie. Urcăm câte-va trepte și suntem la intrarea mormântului, o suterană săpată în pământ. E cunoscută numai dela 1780. Rămășițele pămîntesti ale Scipionilor au fost duse de senatorul venețian Angelo Quirini la villa sa de lângă Padova. Șireți Italianii! Ca să aibă cât mai multe locuri sfinte și atrăgătoare pentru călători, au desțertat până și cavourile...

Dăm de Arcul lui Drusso, ridicat de Roma în amintirea învingerii asupra ordelor germanice.

Ajungem la biserica Quo Vadis, o bisericuță simplă, cu niște frescuri primitive, dar unde o babă (ingrijitoarea bisericii) ne arată pe o lespede mare de peatră urmele lui Cristii, zice ea, vor fi însă ale lui Petru, căci Christos n'a umblat pela Roma. Vorba e că lespede de peatră este din vechea Via Apia și legenda spune că în acest loc i-s'a arătat lui Petru îngerul și i-a înspirat curajiu să se întorcă la Roma, de unde voia să fugă... Și s'a întors la moarte de martir, dar a pus temelie tare bisericii lui Cristos.

Pe-o movilă mare de unde avem

o privesc romanică, dăm de un turn, care ne amintește Castelul St. Angelo, căci este clădit cam în același stil. E în formă circulară și a servit ca sepulcrul Ceciliei Metella (fiica lui Quintus Metella, care a învins în Sicilia pe Carthaginezi, și soția triumvirului Caius). Sarcofagul de marmură al numitei patriciane se păstrează însă în palatul Farnese (din Roma). În veacul XIII familia Caetani a transformat sepulcrul în fortăreață.

În apropiere este sepulcrul lui Marcus Servilius Quarto, descoperit la 1808 în urma sepăturilor inițiate în acest loc de celebrul sculptor Canova, precum și acel al lui Seneca, filosoful ucis de soldații lui Nero și sepulcrul Orașilor și Curiașilor...

Tot aici se ved ruinele Circului Romul, în care încăpea 18.000 spectatori și Templul lui Romul...

Și înainte de-a intra la catacombe, birjarul ne duce într'o grădină, la o „osterie”, să-i zicem Anunziatta, căci așa o chema pe fetișcana care ne aduce vinul „romanesco” (adică din vinele dealurilor din Roma), să bem ca să nu ne speriem de morți. Un vin escelent și tefin: 80 centime litrul.

Russu Șirianu.

titulatura oficioasă a Monarhului nostru, inserată în constituție, și când toată oficioasă se rosteste, titulatura oficioasă se pune!

Nu-i așa?

Evident deci, că întreg articolul cu pretinsă ofensare a Ungurilor vrea să fie numai ceva — sensațional, că altfel de ce s'ar mai tipări „Aradi Közlöny”?

DIN ROMÂNIA.

Resultatul alegerilor județene dela colegiul I-ii. Colegiul I județean a fost convocat pe ziua de Duminecă pentru lege 180 de consilieri.

Au fost aleși:

110 național-liberali, și

10 conservatori cantacuziniști; iar pentru 60 locuri s'a declarat balotagiu.

In aceste balotagii, candidații național-liberali se află în frunte cu numărul voturilor pentru 46 locuri, iar candidații opoziției pentru 14 locuri în 5 județe, și anume candidații cantacuziniști pentru 13 locuri, iar pentru un singur loc un candidat carpist.

Petrecerea meseriașilor nostri.

Cum am amintit deja în numărul nostru de ieri, Duminecă a avut loc în „Casa națională” o producție teatrală aranjată din incidentul și în amintirea instalării episcopului Ioan I. Papp de secțiunea meseriașilor dela „Asociațiunea națională” din Arad.

Producțiunea a reușit prea bine. Piesa „Ispravă”, piesă moralizatoare, a fost foarte bine aleasă pe sarma poporului, căci în ea se combat viciul, care bătut greșit poporul nostru.

Succesul material încă a fost îndestulător. După producțiune a urmat jocul, care a durat până în zorile zilei.

La producțiune a asistat și I. P. S. nouul episcop, mandatarul metropolitan Dr. E. Bocu, păstoriașul vicar Vasile Mangra, Dr. N. Oncu, R. Ciorgar, Sava Rașcov, Dr. Tămășdan, Iuliu Herbay, Ioan Rusu-Sirianu, Dr. Ispravnic, C. Rosa, preot în Lunăcusești, F. Leuca (Pâncota) și mulți alții din loc și provincie.

Ar fi de dorit ca petreceri de aceste să se țină cât mai des.

Din străinătate.

Crisă ministerială în Bulgaria. Din Sofia se anunță, că cabinetul Danef și-a dat demisiunea și principele Ferdinand i-a primit-o. Eată antecedentele:

Vineri fiind ziua onomastică a prințului Bogdan, mandatul tronului bulgar, s'a oficiat în biserică un Te-deum, la care a asistat principele Ferdinand, ministrii și alții. Când principele a intrat în biserică, el a trecut pe lângă ministri fără să i privească și s'a purtat în mod ostentativ. Numai cu ministrul president Danef a schimbat câteva cuvinte. După ceremonie apoi, toți ministrii s'au dus la palat spre a se înscrie în regi strele depuse în vestibul. Dinși începuseră deja a se iscăli, când principele Ferdinand a apostrofat în ton iritat pe Danef, arătându-i pe ministrul Radoff: „Cum poți să permiți unuia om, care m'a insultat să vie în locuința mea? Să iasă afară!” Se zice că această scenă s'a petrecut cu înțesala fulgerului. După amiază Danef s'a dus la palat și a prezentat principelui demisiunea întregului cabinet.

NOUTĂȚI.

ARAD, 20 Mai n. 1903.

„Gotterhalte” în Arad. Concații nostri maghiari în șovinismul lor merg atât de departe încât mereu uită chiar și de respectul cel datorat persoanei M. Sale. Uită că imnul „Gotterhalte” e imnul casei domnitoare, și că totdeauna în onoarea lui se cântă. — Așa aseară oficerii reg. 93 c. r. din Arad au dat în grădina de iarnă din Crucea-albă banchet din privilegiul sosirii generalului

Steinberger Mor. Musica militară a dat aici concert și ca punct 7 a intonat imnul „Gotterhalte”. La asta o parte a publicului maghiar — între aceștia și deputatul kossuthist Barabás, — a părăsit sala demonstrativ. Oficerii drept răspuns au început a aplauda, mai ales la sfârșitul imnului.

Idea de stat național maghiar le poate fi multumitoare acestor maghiari patrioți.

Supărare patriotică. Cercurile șoviniste maghiare au început supărare din cauza atitudinii ce a manifestat o la balul de curte arhiducele moștenitor de tron Francisc Ferdinand. Arhiducele n'ar fi vorbit cu nici unul din aristocrații unguri, decât cu contele Ioan Zichy, conducătorul partidului popular. Fapt este însă, că arhiducele a vorbit și cu contele Tasilo Festetics. A doua zi arhiducele a părăsit Budapesta. Faptul acesta încă e viu comentat în presa maghiară.

Medic în Mehadia. Dr. Mihail Pop, care a trecut cu succes examenul de liberă practică la facultatea de medicină din București, și-a început praxa medicală în Baile Herculane la Mehadia.

Centenarul lui Francisc Deák. La 17 Octombrie se vor împlini 100 ani dela nașterea bărbatului de stat maghiar Francisc Deák. Precum se știe acum din Budapesta, capitala a proiectat o sărbătoare mare, de caracter regnicolar. Vor fi invitați să participe: guvernul, parlamentul și toate municipiile din țară; guvernul va fi rogat să atragă atenția monarhului asupra acestei sărbători și să-l înduplece a lua parte. Capitala va escrie un premiu de 1000 cor. pentru cea cea mai bună odă. Sărbătura va avea loc înaintea statuii lui și apoi în cimitir înaintea mausoleului. Și școlile vor fi ținute să sărbătorească ziua asta.

Minune. În Februarie fusese incriminat un articol al ziarului german „Deutsches Tagblatt für Ungarn” sub titlul „O voce din imperiul german”, iar redactorul dl Coloman Feisthammel fusese dat în judecată pentru „agitatie contra naționalității maghiare”. Acum amintim ziua începute cu procuratura din Timișoara a sistat procesul acesta de presă, despre ce dl Feisthammel a și fost deja în mod oficial înștiințat. Eată minunea zilei!

Procesele nu se mai sfârșesc. Contra ziarului slovac „Pokrok” din Szabolca tribunalul din Neutra a pornit cercetare pentru un articol. Acusat este redactorul responsabil.

Comisari la examenele de maturitate. Ministrul de culte și instrucțiune a numit comisari la examenele de maturitate dela gimnaziul român din Brașov pe Alexiu Kuncz, director districtual de școli medii în Cluj, iar la examenele de maturitate dela școala comercială din Brașov pe Nicolae Putnoky, directorul gimnaziului de stat din Lugoj.

Post de medic. Pentru ocuparea nou creatului post de medic comunal în Knéz, — (Temes) — comună cu 1800 locuitori români, — 1400 germani și 140 sârbi — s'a scris concurs cu termen până la 28 Mai st. n., alegere va fi în 30 Mai. Salar fix: 1200 cor. rețutul corturului 200 cor. Celelalte venite se vor staveri prin învoire reciprocă în sensul Art. XIV. §. 145: 1876. — A se adresa: Szépe László szolgabíró Vinga (Temesmegye).

„A szőlősök Ielkésze”, cum se intitulă, mult cunoscutul preot în Diecisa Aradului, Zászlo Párthén a intrat colaborator la „Arad és Vidéke”, scriind un articol despre — socialiști, cari s'au sporit și în comuna d-sale. Intre altele ne învinește și pe noi. Se înțelege, nu ne vine în minte să polemizăm cu demnitate al lui Zászlo Jenő, colaboratorul dela „Keleti Értelkés”. Trebuie să observăm însă ceva: dacă în ziarul nostru s'a scris contra

unui preot, asta nu însemnează că amintim preotimea, după-cum și în cazul de față: faptul că dl Zászlo Párthén și Jenő u la ziare ungurești nu însemnează că preotimea română colaborează la ziarele chiar-ovreiești!

Cercul Henry continuă să fie un loc de distracție plăcută a publicului. Nu rai inteligența din loc, dar și mulți din pință merg seară de seară, să admire plăsiunile societății alese. Cercul va mai da și reprezentații. Doritorii d'a vedea o reprezentație bună să grăiască, mai ales cărograma e de tot nouă.

Biblioteca „Academiei Române.” Mișcarea în luna Aprilie 1903. I. Consultarea. A) Cărți tipărite: 1. Cerute cu buletine: 459 cereri, 1614 volume. 2. Imprumutate: 9 ceritori, 82 volume. Total: 468 cereri, 1650 volume. Aflătoare în sala de lucru: Cărți 1669 volume. Aflătoare în sala de lucru: Reviste române 12 volume. Aflătoare în sala de lucru: Reviste străine 122 volume. B) Manuscripte și documente: Manuscripte consultate 65 ceritori, 150 volume. Documente consultate 29 ceritori, 1849 volume Cărți vechi românești (1508—1830) 3 ceritori, 4 volume. II. Sporirea. Primește 1. Conform legii dela 1 Aprilie 1885, 197 olume și broșuri, 133 numere de reviste străine, 428 fol volante. 2. În dar sau în schimb 54 volume și broșuri, 22 numere de reviste române, 35 numere de reviste străine, 2 clișeuri, 8 volume manuscr., 10 documente, 5 fol volante. 3. Cumpărate 58 volume și broșuri, 88 numere de reviste străine. Total 219 volume și broșuri, 155 numere de reviste române, 123 numere de reviste străine, 2 clișeuri, 9 volume manuscr., 10 documente, 433 fol volante.

Publicațiunile Academiei române. Au apărut acum publicațiunile de mai jos în armatoarele librării: Sococ et Comp., București, — O. Harassowitz, Leipzig, Gerold et Comp. Viena (Stefansplatz). 1. Dr. I. Feix. Igiene școlară, istoria ei, starea ei actuală. Al doilea memoriu. — Banf 80. 2. Dr. At. Mariescul. Despre articol și declinațiune. Banf 50.

Dr. S. S. S. Sărbătorile cu inimă frântă de durere, aduceam la cunoștință încetarea din viață a prea iubitelor noastre tata și bunica Pavel Băran, învățător în Grain întâmplător în 26 Aprilie la 11 ore a. m. în al 63-lea an al etății și 40 al serviciului învățătoresc. Înmemntarea s'a făcut în 28 Aprilie la 10 ore a. m. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată. Petru Băran, învăț., Pavel Băran, maeștru și Ana Băran mărătuată Drăgoi ca fit. George Drăgoi, inv. ca ginere, Sofia și Elisabeta ca nuror. Coriolan, Mărioara, Agathia și Coriolan ca nepoți.

Trei „măgari” renumiți. — În întreaga Germania s'a sărbătorit Marți (12 Mai st. n.) cu mari festivități aniversarul centenar dela nașterea lui Iustus Liebig, unul dintre cei mai renumiți chimiști ai lumii. Din privilegiul acesta lingvistul Lorenz Diefenbach (membru onorar al Academiei române) fost amic lui Liebig. Improspătează câteva va episoade din viața de student a lui Liebig. Intre altele spune, că pe vremea când era gimnast în cl. III în Darmstadt, fusese provocat de profesorul I. Storrk să răspundă din chimie, dar tinerul Liebig nu era pregătit. — „Săzi jos Liebig, ești un mare măgaru!” — I-a strigat mânios profesorul, văzând că Liebig nu știe lecția. Furios a provocat pe George Gervinus, apoi spunându-i și seculia că e măgaru, a provocat pe Ioan Kaup. Resultatul: același ca la ceilalți doi. În urmă s'a adresat earășii către Liebig. Intrebându-l, că ce intenționează să se facă? — Chemician, răspunde școlaciul. — „Măgarule! Doar n'ai nici ideie despre chimie!” — Ii reflectează Storrk, aruncându-i priviri disprețuitoare. „Înțelegi odată, că e pagabă să mă stricați aerul în școală. Sunteți măgari toți trei!” — continuă profesorul. „Mai bine ar fi să părăsiți școala și să nu mă faceți părinților voștri cheltuiri zadarnice. Tu, Liebig, fă-te farmacist; tu, Gervinus, încă nu ești mare înțelepciune, tu numai de negustor ești bun; despre Kaup nici nici nu mă știi nimica, el e cel mai mare măgaru între voi, nu e bun chiar de nimic.” — Și acești trei „măgari” — continuă Diefenbach în enararea amintirilor despre Liebig — au devenit în urmă științei. Liebig a urmat ștatului dat de profesorul său — într-o mânie — și s'a făcut farmacist; Gervinus a schimbat gimnaziul

cu ucenicia de negustor; Kaup a mai continuat câțiva ani să audă zilnic dela profesorul Storrk ce mare măgaru e el, apoi și-a văzut și el de altă carieră. Liebig a devenit pionierul și cel mai de frunte reprezentant al științei chemice, Gervinus, urându-și de tarabă s'a dat pe scriere, devenind unul dintre cei mai apreciați istoriografi ai Germanilor, iar Kaup unul dintre cei mai renumiți naturaliști.

ULTIME ȘTIRI.

Alegere nouă în Șepreuș.

— Știre telefonică. —

Șepreușul ear va avea agitație. Florian Pérv, care a fost ales de jude cu prețul alor 7 vieți, a abzis de postul de jude comunal. Pretorele Iuliu Csukay a și primit abdicerea și a pus terminul alegerii nout pe 30 Maiu. Candidații nu sunt încă cunoscuți. Atâta e sigur, că sânge nu va curge, cât militația va sta până atunci în comună. Și patrula gendarmeriească se va mări.

Budapesta, 19 Maiu.

In afacerea judeului dela curie Kormos, acuzat că s'ar fi lăsat cumpărat, după-ce comisia disciplinară a casei magnaților a hotărât punerea lui sub acuză — pertractarea se va ținea la 8 Iunie. Judecătoria va fi compusă jumătate din membrii casei magnaților, jumătate de juzi dela curie. Cu totul vor fi 24 juzi, dintre cari însă atât acuzatul, cât și procurorul au dreptul să respingă câte 6 însi, așa încât vor rămănea 12 juzi, ca să-l judece pe prietinel lui Iosif Szelle. Președintele judecătoriei va fi contele Albin Csáky, președintele casei de sus; acuza va susține-o procurorul coroanei Hamersberg, iar apăărător va fi avocatul ovreu Bernat Friedmann.

Stefan Tisza și obstrucțiã.

Oradea-Mare, 19 Maiu. Partidul liberal din Bihar a ținut azi o conferență, la care a luat parte și contele Stefan Tisza. În conferența asta au hotărât, ca în adunarea comitatensă de mâine să propună, ca congregația să se pronunțe în contra obstrucției și să desaprobe ținuta partidului independist. Propunerea o va motiva avocatul Marton Hegyesi. Pe lângă propunere va vorbi și contele Tisza. Partidul independist d'asemenea a ținut conferență, în care au hotărât că vor obstrua în contra acestei propuneri. Se vorbește că la congregația asta vor asista mai mulți deputați dietali kossuthiști.

Judecată în cauza măcelurilor din Chișinev.

Viena, 19 Maiu.

Precum se depeșează dintemberg, ieri au stat înaintea judecătoriei 28 dintre cei 250 acuzăți pentru măcelurile neomenesti săvârșite împotriva ovreilor din Chișinev. Osanda a fost cât se poate de ușoară: 5 acuzăți au fost osandiți la 3 luni, 10 la 1 1/2 lună, iar ceilalți au fost absolvați. Intre aceștia și un bandit notorie Wassylkovsky, despre care s'a adevărit că a împușcat cu revolverul mai mulți ovrei.

Lui „Berliner Tageblatt” i-se depeșează din St. Petersburg, că Țarul — în urma presiunii morale a puterilor europene — probabil îl va amova pe guvernorul districtului cu numele Raaben, care pe vremea măcelurilor a oprit militația și gendarmeria de a apăra Ovreii și oprii vărsările de sânge.

Comunitatea ovreiască din Berlin a trimis ieri 10.000 marce pe seama nenorociților din Chișinev.

Red. respons. Ioan Rusu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

Cel mai ieftin izvor de cumpărare în articlii de fer.

Telefon 386.

Telefon 386.

Frații Berta

prăvălie de ferării și instrumente
ARAD, Andrassy-tér 3.

Recomandă stropitoare de peronospora, sistem nou, **Non plus ultra**, garanție de 10 ani, cu 34 coroane. Toți cumpărătorii sunt rugați în interesul propriu, ca înainte de a cumpăra stropitoare de alt sistem să vină să vază sistemul nostru și să se convingă, că sistemul „Non plus ultra“ e neîntrecut.



„Non plus ultra“

„Non plus ultra“

946 4-12

Mare deposit în articlii de fer, instrumente, ferării de pat, articli de culină, cuptoare, articli de economie, puști, revolvere, patroane, cumpene decimale, telegraf de odaie (cu instalare) etc. etc.

Prețuri moderate.

Marfă de prima calitate.

Coase veritabile „Burt“ pe lângă garanție.

SERVICIUL POPULUI

Piane, pianine și note musicale

se găsesc în depositul meu înființat în anul 1850 cu prețurile cele mai moderate, la dorință în rate, eventual pentru

închiriat cu luna.

Pianele mele sunt din fabricile: Bösendorfer, Ehrbar, Heoffmann, Kern, Krämer, Koch și Korselt, Luner Lyra, Petrof, Proksch, Schnabel, Stelzhammer, Stingl, Schweighoffer, Thek și Wessely.

— Primesc reparări și acordări de piane. —



În biblioteca mea de împrumutare taxa lunară pentru citit este 160 cor. pe lună. De volum 10 fleri.

IOSIF CRISPIN
Arad, str. Deak-Ferencz Nr. 28.
962 4-20 Nr. telefonului 85.



Atelier pentru repararea clasornicelor



Arad, strada Deak Ferencz Nr. 10 (în colțul stradei Lázár Vilmos.)

Primesc se repar clasornice garantând pe 3 ani. În Arad n'a existat încă atelier în care să se lucreze mai ieftin.

Am un deposit de tot felul de clasornice de buzunar și de părete, precum și orologii cari deșteaptă. Toate exacte și de bună calitate.

Cu deosebită stimă:

Örményi Gyula
clasiornicar.

943 4-50

Imprumuturi de bani pe amortisare

mijlocese pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30, 50 de ani,

adecă în camătă e socotită atât camăta cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndeplinirea M. On. public, care vrea să facă împrumuturi ipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prealabile nu sunt, tacele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SÁNDOR

Arad, strada Weitzer-János Nr. 15, ușa 7.

Prăvălie de mode

ROSENBLÜH H. ȘI SOȚUL

în ARAD

Colțul pieței Szabadság și stradei Forray.

Recomandă marele său magazin de mode pentru dame: mătăsuri, pânzături și chișonuri.

Trusouri gata, barcheturi, plapome și matrașuri, confecțiunea noastră proprie.

Cele mai bune fabricate solide și prețurile cele mai ieftine.

Materie fină pentru reverenzi, care își conservă culoarea, în Arad numai la noi se află în asortiment bogat.

Executăm confecțiunea de:

reverenzi, paltoane, pardesiuri,

și le pregătim prin binecunoscutul croitor Dragan Adamov.

Avem în mare asortiment materie și mătăsuri pentru

ornate și prapori bisericesti

Putem prezenta nenumărate scrisori de recunoștință despre reverenzile ce noi le pregătim, precum și despre serviciul nostru bun și inecșionabil.

962 3-25

Cu distincă stimă:

Rosenblüh H. și soțul.

Pentru toate afacerile ce se ivesc cu ocaziunea mutărilor am onoare a atrage atențiunea onor. public asupra lucrărilor de ori-ce ram de

Tapiserie și decorațiune

ce le efectueșc în atelierul meu în Arad, în strada Vörösmarthy Nr. 3, vis-a-vis de teatru.

Unde pentru prețurile cele mai moderate efectueșc precis

Lucrări noue și reparări,

precum și îmbrăcarea meselor de biliard.

Cu deosebită stimă:

UHERECZKY GÉZA,

tapiesier și decorator.

952 4-50